

13-11-19 De Limburger Het
betoog

Walter Manshanden en Leo Bus

Vliegveld een bodemloze put

De provincie Limburg heeft de overtuiging dat een regionale luchthaven nuttig is voor Zuid-Limburg. Op basis daarvan besteedden de politiek verantwoordelijken reeds tientallen miljoenen aan het in stand houden van Maastricht Aachen Airport (MAA), en verdere bestedingen worden voorzien. Vanuit het perspectief van de provincie is MAA financieel en maatschappelijk gezien een voortdurende kostenpost ofwel een bodemloze put. Luchtvaart in Zuid-Limburg is namelijk niet één keer betalen, maar meerdere keren betalen.

De vraag of een luchthaven in Zuid-Limburg nuttig is, wordt soms voorgelegd aan economen. Het antwoord op deze vraag is in geval van MAA eenvoudig te geven. Het uitgangspunt is dat luchtvaart geen belasting opbrengt. Kerosine is onbelast en op tickets ligt geen btw. Het betekent dat andere economische activiteiten en bronnen de belasting moeten opbrengen waaruit collectieve voorzieningen moeten worden betaald.

Lagere prijzen

Daarnaast besteedt de provincie middelen, maar levert MAA de provincie geen dividend op. Er wordt daarom in Zuid-Limburg netto publiek geld vernietigd.

Daarnaast levert MAA de provincie geen dividend op. Er wordt daarom in Zuid-Limburg netto publiek geld vernietigd. Een ander uitgangspunt is dat

luchtvaart een volkomen concurrerende markt is. Iedereen kan een startbaan aanleggen en er zijn veel aanbieders in de luchtvaartmarkt. Dat leidt tot zeer concurrerende prijzen voor de consument en nauwelijks winst voor de luchtvaartmaatschappijen. Nu heeft de provincie Limburg toch besloten mee te doen in deze markt. Een luchthaven verhoogt de bereikbaarheid, omdat het vliegtuig de reistijd naar ver weg gelegen bestemmingen verkort. De vraag is echter of MAA de reistijd voor de inwoners van Limburg veel verkort. Zij kunnen immers ook terecht op Eindhoven, Düsseldorf, Köln-Bonn, Weeze, Dortmund, Brussel-Zaventem, Brussel-Charleroi of Luik. Bovendien zijn twee van de vier grootste Europese luchthavens (Schiphol en Frankfurt) binnen tweeënehalf uur bereikbaar vanuit Zuid-Limburg. Om meer passagiers aan te trekken en de concurrentie met andere luchthavens aan te kunnen gaan, zal MAA dus lagere prijzen moeten aanbieden door de luchthavenbelastingen en parkeergelden (nog meer) te verlagen.

Marktverstoring

De vraag is of MAA iets toevoegt aan het aanbod aan bestemmingen dat Zuid-Limburg nu al heeft. Voor intercontinentale bestemmingen zullen Zuid-Limburgers voor andere luchthavens van vertrek kiezen.

Nu wil de provincie in zo'n markt met zoveel keuze aan bestemmingen binnen een redelijke afstand toch een luchthaven op de been houden. Dit betekent dat de overheid

tegen de krachten van deze zeer concurrerende markt ingaat. Dat is duur. Daarom is de parkeerplaats op MAA gratis. Dat betekent voortdurende marktverstoring door de provinciale overheid, en dat maakt MAA tot een voortdurende verliespost. Prijsverlagingen in de vorm van minimale landingsgelden en gratis parkeren moeten consumenten lokken. Deze marktsituatie, waar de provincie voor kiest, leidt ertoe dat MAA structureel verliesgevend is.

Veel offers

In het bedrijfsleven zou deze analyse leiden tot onmiddellijke sluiting. Niet in Zuid-Limburg. Luchtvaart levert financieel al weinig tot niets op en kost in Zuid-Limburg publiek geld. Daar hoeft je het niet voor te doen. En dan moeten we de echte waardevernietiging nog bijschrijven. Het heeft namelijk omvangrijke negatieve effecten op het leefmilieu en klimaat. De geluidsoverlast leidt tot waardedaling van woningen, er is gezondheidsschade en er is klimaatschade. Het verdringt andere economische activiteit, zoals bestaande bedrijvigheid in recreatie en toerisme.

Als laatste: met de middelen had iets anders in de provincie kunnen worden gedaan wat wel maatschappelijk rendabel is. Dat mist de regio ook. Er moeten kortom alles bij elkaar wel heel veel offers gebracht worden voor het overeind houden van een vliegveld in Zuid-Limburg.

Walter Manshanden (rechts) is regionaal econoom en verbonden aan NEO Observatory in Rotterdam, Leo Bus is vervoerseconoom aan diezelfde instelling.